AANGETEKEND EN PER MAIL VERZONDEN
Stadscrematorium Groningen
Crematoriumlaan 6
9747 AM GRONINGEN

Gemeente Groningen
Postadres
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Bezoekadres
Harm Buiterplein 1
9723 ZR Groningen
t 14050
w www.gemeente.groningen.nl

Datum verzending:	15 april 2026
Behandeld door:	5.1.2e
Telefoonnummer:	5.1.2e
Uw kenmerk / uw brief:	
Kenmerk Omgevingsdienst Groningen:	Z2026-005381
Kenmerk bevoegd gezag:	
Bijlagen:	
Onderwerp:	Last onder dwangsom

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben tijdens een milieucontrole op 7 april 2026 [kenmerk: Z2026-004347] vastgesteld dat er sprake is van een of meerdere overtredingen bij uw crematorium aan de Crematoriumlaan 6 in Groningen. Wij hebben besloten u daarvoor een last onder dwangsom op te leggen. Hieronder volgt een nadere uitleg.

Bevindingen milieucontrole

Tijdens de milieucontrole op 7 april 2026 heeft 5.1.2e, toezichthouder van de Omgevingsdienst Groningen, namens het college van burgemeester en wethouders van Groningen onder meer vastgesteld dat de filterinstallatie bij de crematieovens defect was en al sinds 2023 was uitgeschakeld. 5.1.2e, 5.1.2e gaf aan dat er geen alternatieve filterinstallatie beschikbaar is en zich ervan bewust te zijn dat het gebruik van de crematieovens zonder filterinstallatie niet is toegestaan. Volgens 5.1.2e komen er eind 2026 nieuwe ovens waarbij ook de defecte filters zullen worden vervangen. Gelet op de gezondheids- en milieurisico's heeft de toezichthouder aangegeven dat rekening moet worden gehouden met een tijdelijke stillegging van het crematorium. Dit betekent dat met spoed een last onder dwangsom zal worden opgelegd zonder de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze.

Op 10 april 2026 heeft de toezichthouder met 5.1.2e besproken dat het crematorium een 5.1.2e

Wet- en regelgeving

In art. 3.239 van paragraaf 3.7.4 van het Besluit activiteiten leefomgeving (hierna: het Bal) wordt het exploiteren van een crematorium aangewezen als een milieubelastende activiteit. Op deze milieubelastende activiteit zijn ingevolge art. 3.240 van het Bal de algemene regels van paragraaf 4.54 van toepassing. Deze algemene regels luiden voor zover hier van belang als volgt:

Artikel 4.638. (lucht: emissie kwik en kwikverbindingen)

1 Voor de emissie in de lucht is de emissiegrenswaarde voor kwik en kwikverbindingen, berekend als Hg, 0,05 g/Nm3, gemeten in een eenmalige meting.

2 Het eerste lid is niet van toepassing als de emissie van kwik en kwikverbindingen, berekend als Hg, niet meer is dan 0,075 kg/jaar.

3 Aan het eerste lid wordt in ieder geval voldaan als de emissies door een adsorptiemedium en een geschikte filtrerende afscheider worden gevoerd.

4 Bij het ontwerp, de uitvoering en het onderhoud van het adsorptiemedium en de filtrerende afscheider is rekening gehouden met het voorkomen van dioxinevorming en furanenvorming in het filter en het afvangen van de in de afgassen aanwezige dioxinen en furanen.

Verder bepaalt Hoofstuk 2 van het Bal, voor zover hier van belang, het volgende:

Hoofdstuk 2. Milieubelastende activiteiten en lozingsactiviteiten: algemeen.

Artikel 2.2. (oogmerken)

1 De regels in de hoofdstukken 2 tot en met 5 over milieubelastende activiteiten zijn gesteld met het oog op:

a. het waarborgen van de veiligheid;

b. het beschermen van de gezondheid; en

c. het beschermen van het milieu, voor zover het gaat om:

1°.het beschermen tegen milieuverontreiniging;

2°.het beschermen en verbeteren van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen;

Artikel 2.11. (specifieke zorgplicht)

1 Degene die een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringtechnisch werk verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 2.2, is verplicht:

a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;

b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en

c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

2 Voor milieubelastende activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:

a. alle passende preventieve maatregelen tegen milieuverontreiniging worden getroffen;

b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen;

c. de beste beschikbare technieken worden toegepast;

d. geen significante milieuverontreiniging wordt veroorzaakt;

Overtredingen

Artikel 4.638. Bal

U exploiteert een crematorium waarvan de filterinstallatie defect is geraakt en door u is uitgeschakeld. Hiermee handelt u in strijd met het bepaalde in artikel 4.638. van het Bal. Wij lichten dit onderstaand nader toe.

Als uitgangspunt geldt het eerste lid van artikel 4.638. Daarin staat dat de emissiegrenswaarde voor kwik en kwikverbindingen, berekend als Hg, maximaal 0,05 g/Nm3 bedraagt, gemeten in een eenmalige meting. Volgens het tweede lid geldt deze grenswaarde niet als de emissie niet meer bedraagt dan 0,075 kg/jaar. U beschikt niet over een eenmalige meting als bedoeld in het eerste lid van artikel 4.638 van het Bal. Ook heeft u niet aangetoond dat de emissie beneden de grenswaarde van 0,075 kg/jaar blijft als bedoeld in het tweede lid van artikel 4.638.

Volgens het derde lid van artikel 4.638 van het Bal wordt in ieder geval aan de emissiegrenswaarde voor kwik en kwikverbindingen in de lucht voldaan als de emissies door een adsorptiemedium en een geschikte filtrerende afscheider worden gevoerd. Uw crematorium beschikte over een filterinstallatie, voordat deze defect raakte. U heeft nagelaten de installatie te herstellen of te vervangen, en heeft deze uitgeschakeld. Daarmee overtreedt u het bepaalde in artikel 4.638 van het Bal.

Artikel 2.2 en 2.11 Bal

Het laten voortbestaan van het defect aan de rookgasreinigingsinstallatie en het uitschakelen daarvan merken wij tevens aan als een schending van de zorgplicht als bedoeld in artikel 2.11 van het Bal. Ter toelichting wijzen u op het volgende.

Het exploiteren van een crematorium is een milieubelastende activiteit waarvan u weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat dat nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid en de kwaliteit van de lucht in de vorm van vrijkomende kwikverbindingen (art. 2.2 Bal). Nadat de filterinstallatie defect was geraakt had u gelet op de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal voor herstel of vervanging van de installatie moeten zorgdragen dan wel de crematieovens buiten gebruik moeten stellen.

Het gebruik van de crematoriumovens zonder goede werkende filterinstallatie is daarom eveneens in strijd met de specifieke zorgplicht van artikel 2.11 van het Bal.

Beginselplicht tot handhaving

Gelet op het algemeen belang dat daarmee wordt gediend zal in beginsel tegen overtredingen van een wettelijk voorschrift handhavend moeten worden opgetreden. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van handhaving worden afgezien. Dit kan zich voordoen indien er sprake is van een overgangssituatie, bij overmacht of wanneer een beroep op het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel gerechtvaardigd is. Ook kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot het daarmee te dienen belang dat daarvan in een concrete situatie behoort te worden afgezien.

Bij handhaving hanteren wij de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht van 12 oktober 2022 (hierna: LHSO). Wij maken daarbij gebruik van de in de LHSO opgenomen basisinterventiematrix voor het positioneren van de overtreding naar de gevolgen en de typering van de overtreder. Wij kiezen binnen dat kader voor de minst zware interventie in de vorm van een last onder dwangsom.

Het college van burgemeester en wethouders van Groningen is bevoegd handhavend op te treden op grond van artikel 125 van de Gemeentewet, artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 18.1 en 18.2 lid 1 Omgevingswet.

Belangenafweging en motivering

Een crematorium heeft een essentiële publieke functie en dient daarmee een groot maatschappelijk belang. Ter bescherming van de gezondheid en het milieu worden aan cremeren strenge normen gesteld. Als deze normen worden overtreden is adequaat optreden op zijn plaats. Het (tijdelijk) stopzetten van crematies kan daarbij niet op voorhand worden uitgesloten.

Ten behoeve van omwonenden moeten schadelijke emissies derhalve zo spoedig mogelijk worden voorkomen. Wanneer cremeren echter per direct niet meer zou worden toegestaan heeft dit grote impact voor nabestaanden. Tevens moet het crematorium de gelegenheid krijgen een alternatieve locatie te vinden voor de crematies.

Van een professionele uitvaarvoorziening zoals een crematorium mag worden verwacht dat zij de regels kent en streeft naar de naleving daarvan. U bent echter nalatig geweest met het herstellen dan wel vervangen van de defecte filterinstallatie. In plaats daarvan heeft u de installatie uitgeschakeld en de crematieovens nog circa drie jaar zonder luchtfiltering in gebruik genomen. Dit bewust nalaten c.q. handelen merken wij aan als een verzwarend aspect omdat u hiermee financieel voordeel hebt verkregen in de vorm van winst of besparing. Dat wijst volgens de door ons gehanteerde handhavingsstrategie (LHSO) op een calculerende houding (basisinterventiematrix categorie 4.). De gevolgen voor de fysieke leefomgeving zijn de uitstoot van met name kwik- en kwikverbindingen die schadelijk zijn voor mens en milieu. Wij typeren deze gevolgen gelet op de LHSO als aanzienlijk en/of onomkeerbaar (basisinterventiematrix categorie D.).

Gezien het bovenstaande zal u een korte begunstigingstermijn worden geboden om aan reeds gemaakte afspraken voor crematies te kunnen voldoen en om een regeling te treffen voor het uitvoeren van crematies op een andere locatie.

Besluit

Wij leggen u de volgende last onder dwangsom op:

U moet het overtreden van artikel 4.638 van het Bal beëindigen en beëindigd houden. Daarvoor krijgt u de tijd tot **20 april 2026**, de zogenaamde begunstigingstermijn.

U kunt dit doen door de crematieovens per 20 april 2026 niet meer in gebruik te nemen totdat overeenkomstig het derde lid een filterinstallatie is geplaatst, dan wel uit een eenmalige meting overeenkomstig het eerste lid blijkt dat aan de emissiegrenswaarden voor de uitstoot van kwik en kwikverbindingen wordt voldaan.

Wanneer de overtreding na het verstrijken van de begunstigingstermijn niet is beëindigd verbeurt u een dwangsom van **€10.000,- per geconstateerde overtreding** tot een maximum van **€100.000,-.** Per dag kan ten hoogste een overtreding worden vastgesteld.

U moet verbeurde dwangsommen betalen aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen. De verbeurde dwangsommen zullen zo nodig bij dwangbevel worden ingevorderd, waarbij ook de invorderingskosten ook op kunnen worden verhaald. Wij wijzen u erop dat als de overtreding niet is opgeheven, wij u een nieuwe last onder dwangsom kunnen opleggen of, in plaats daarvan, een last onder bestuursdwang.

Reactie- en zienswijzenmogelijkheid
Gezien het voorgaande en het feit dat u dit reeds met de toezichthouder hebt afgesproken, achten wij een onmiddellijk besluit zonder zienswijzemogelijkheid op zijn plaats.

Dwangsomcontrole
Na afloop van de begunstigingstermijn wordt uw bedrijf op de naleving van de genoemde voorschriften gecontroleerd. Als tijdig aan de vermelde voorschriften wordt voldaan, wordt er geen dwangsom verbeurd (en ingevorderd).

Rechtsopvolger
Wij hebben besloten dat dit besluit ook geldt voor uw eventuele rechtsopvolger, en iedere verdere rechtsopvolger. Het besluit wordt ingeschreven in het openbare register van publiekrechtelijke beperkingen. De inschrijving vervalt zodra de in het besluit genoemde maatregelen zijn getroffen. De bevoegdheid om dat te doen staat in artikel 18.4a Omgevingswet.

Hoogte dwangsombedragen
Naar onze mening staat de hoogte van het dwangsombedrag in een redelijke verhouding tot de zwaarte van de geschonden belangen en tot de beoogde werking van de dwangsom. Het genoemde bedrag is zodanig dat wij ervan uitgaan dat het beëindigen van de overtreding bij u de voorkeur heeft boven het laten voortduren van de overtreding.

Inwerkingtreding
Deze beschikking treedt in werking onmiddellijk na bekendmaking van dit besluit. Bekendmaking geschiedt door toezending aan u per aangetekende en gewone post.

Betaling dwangsommen
Een verbeurde dwangsom moet binnen zes weken nadat zij van rechtswege is verbeurd, worden betaald. Dit staat in artikel 5:33 van de Awb.

Invordering

Indien u niet op tijd betaalt, zijn wij bevoegd om het verbeurde dwangsombedrag, verhoogd met de op de invordering van het geldbedrag vallende kosten, in te vorderen. U ontvangt in dat geval een separaat invorderingsbesluit. Zo nodig kan het daarin genoemde geldbedrag bij dwangbevel worden ingevorderd. Wij wijzen u erop dat, indien de maximale dwangsombedragen zijn verbeurd en de overtreding niet is beëindigd, wij u een nieuwe last onder dwangsom kunnen opleggen met hogere bedragen dan voornoemd. Daarnaast is er de mogelijkheid dat tegen de vastgestelde overtredingen strafrechtelijk zal worden opgetreden.

Afschrift
Een afschrift van deze beslissing wordt verzonden aan onze buitengewoon opsporingsambtenaar (boa).

Bezwaar
Dit besluit treedt in werking op de dag na de verzenddatum. Tegen dit besluit kan door belanghebbenden binnen een termijn van zes weken een bezwaarschrift worden ingediend. De bezwaartermijn begint op de dag na de verzenddatum van dit besluit. Het bezwaarschrift moet via bovengenoemd adres verzonden worden aan burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen.

Het bezwaarschrift moet worden ondertekend en bevat in ieder geval naam, adres, datum en een omschrijving van het besluit. Ook moet een motivering worden gegeven waarom bezwaar wordt gemaakt en een kopie van het besluit te worden bijgevoegd.

Voorlopige voorziening
Houdt u er rekening mee dat het besluit van kracht blijft, ondanks het indienen van een bezwaarschrift. Wilt u de werking van het besluit schorsen, dan kunt u – naast het indienen van het bezwaarschrift – de Voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland daar om vragen. U kunt uw verzoek sturen naar de voorzieningenrechter van de rechtbank Noord-Nederland, Afdeling bestuursrecht, postbus 150, 9700 AD Groningen. Hiervoor moet u griffierecht betalen. Meer informatie over de hoogte van het griffierecht en de manier van betalen, kunt u krijgen bij de griffie van de rechtbank, of op www.rechtspraak.nl.

Aan het indienen van een verzoek om een voorlopige voorziening zijn kosten (griffierecht) verbonden. Meer informatie en uitleg over het indienen van een voorlopige voorziening is te vinden op www.rechtspraak.nl.

Informatie
Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met 5.1.2e van de Omgevingsdienst Groningen via telefoonnummer: 5.1.2e.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Groningen,

namens dezen,

De heer T.W. Hobma
Algemeen Directeur a.i. Omgevingsdienst Groningen

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 6, 7